

ZESPÓŁ SZKÓŁ W RÓŻEWIE

„Nie ma rzeczy zrobionych raz na zawsze ... dobrze”

PROGRAM PROFILAKTYKI SZKOŁY PODSTAWOWEJ W RÓŻEWIE

Program został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną na wspólnym posiedzeniu w dniu 24 maja 2010 r.

Program został **zatwierdzony** uchwałą Rady Pedagogicznej nr 10/09/10 z dnia 24 maja 2010 r. w sprawie programów wychowawczych i profilaktyki.

Opracowanie – zespół w składzie:

mgr Małgorzata Hrycikowska

mgr Stefania Olechnowicz

mgr Agnieszka Wróbel

SPIS TREŚCI

Podstawa prawna	3
Cel podejmowanych działań	3
Istota działań profilaktycznych	4
Zadania szkoły i sposoby ich realizacji	5
Bezpieczeństwo w drodze do szkoły, poza szkołą i w szkole	5
Przeciwdziałanie niepowodzeniom	8
Dbamy o zdrowie	9
Chronimy środowisko	11
Przeciwdziałamy nałogom i uzależnieniom	12
Formy monitorowania	13
Ewaluacja Programu	13
Formy ewaluacji	13

PODSTAWA PRAWNA

Zadania przyjęte do realizacji w Programie Profilaktyki są spójne z Programem Wychowawczym Szkoły, zgodne ze Statutem Zespołu Szkół w Różewie, Międzynarodową Konwencją Praw Człowieka i Praw Dziecka, Rozporządzeniem MEN z dnia 15 stycznia 2001 r. w sprawie zasad udzielania i organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z 24 kwietnia 1997 r. ze zmianami, Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982 r. ze zmianami, Ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu z 9 listopada 1995 r., Ustawą o ochronie zdrowia psychicznego z 19 sierpnia 1994 r. i Ustawą o postępowaniu w sprawach nieletnich z 26 października 1982 r. ze zmianami.

CEL PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Podejmowane przez szkołę działania profilaktyczne posiadają następujące cele ogólne:

- ✓ rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawisku, którego profilaktyka dotyczy
- ✓ kształtowanie świadomości uczniów i podawanie prawidłowych wzorców
- ✓ kształtowanie umiejętności takich jak samoświadomość, samoocena i samodyscyplina
- ✓ kształtowanie prawidłowych postaw podczas korzystania z zasobów Internetu
- ✓ rozwijanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności: umiejętności empatycznych, współpracy, komunikowania się oraz rozwiązywania konfliktów
- ✓ rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji oraz rozwiązywania problemów obejmujących m.in. zdolność do wybierania pozytywnych, a nie negatywnych stylów życia
- ✓ rozwijanie związków z grupą społeczną i poczucia odpowiedzialności za grupę, do której jednostka przynależy (rodzina, lokalna społeczność, ogół społeczeństwa)
- ✓ rozwijanie dojrzałej odpowiedzialności, jako właściwego wzorca ról do naśladowania przez innych (obejmującej m.in.: styl życia, postawy wobec odurzania się środkami uzależniającymi, wobec przemocy, przestępczości, podejmowanie decyzji itd.)
- ✓ stymulowanie rozwoju środowiska rodzinnego, społecznego i środowiska pracy, które podnosiłoby jakość życia wszystkich jego członków

- ✓ kształtowanie reguł prawnych i publicznych w taki sposób, aby były one zgodne z ludzkimi potrzebami i wspierały pozytywne style życia
- ✓ umożliwianie wczesnego rozpoznawania, diagnozowania zagrożeń oraz rozwijania strategii przeciwdziałania, bazujących na znajomości przyczyn szkodliwych uwarunkowań.

ISTOTA **D**ZIAŁAŃ **P**ROFLAKTYCZNYCH

Istotą działań wszystkich nauczycieli, wychowawców i rodziców oraz pracowników obsługi jest pełne włączenie się w działania wychowawcze i zapobiegawcze, aby prawidłowo:

- a) zdiagnozować problemy uczniów
- b) prowadzić profesjonalne działania profilaktyczno - wychowawcze wykorzystując:
  - przedmioty,
  - ścieżki edukacyjne,
  - godziny z wychowawcą,
  - spotkania z psychologiem i policjantem,
  - zajęcia pozalekcyjne indywidualne i grupowe,
  - pracę kół zainteresowań,
  - apele i uroczystości szkolne,
  - formy rozrywki klasowej, szkolnej, np. wycieczki, dyskoteki itp.
- c) tworzyć bezpieczną, ciepłą atmosferę w szkole przez wszystkich jej pracowników
- d) budować wzajemne zaufanie i poczucie własnej wartości u każdego ucznia
- e) pomagać uczniom w rozpoznawaniu zagrożeń i radzeniu sobie z nimi.

ZADANIA SZKOŁY I SPOSOBY ICH REALIZACJI

I. BEZPIECZEŃSTWO W DRODZE DO SZKOŁY, POZA SZKOŁĄ I W SZKOLE

Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji - propozycje	Realizatorzy
Bezpieczne uczestnictwo w ruchu drogowym	Spotkanie z policjantem lub strażnikiem gminnym	dyrektor
	Realizacja programu wychowania komunikacyjnego i egzamin na kartę rowerową	nauczyciel techniki
	Organizacja wycieczek dydaktycznych związanych z poruszaniem się na drodze	wychowawcy kl. I-IV
	Zapoznanie z regulaminem dowozu uczniów	wychowawcy
	Projekcja i analiza filmów dostępnych w bibliotece szkolnej i w mediach	Wychowawcy, opiekun świetlicy
	Realizacja programów profilaktycznych proponowanych przez instytucje wspomagające pracę szkoły	wychowawcy
	Udział w konkursach z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD)	Nauczyciel techniki
Bezpieczne zabawy poza szkołą	Pogadanki, prelekcje	Wychowawcy

Nawiązywanie relacji z obcymi	Pogadanki - „Zły i dobry dotyk” .	Wychowawcy, opiekunowie świetlic
	Projekcja i analiza filmów dostępnych w bibliotece szkolnej i w mediach	Wychowawcy, opiekunowie świetlic
	Zabawy dydaktyczne - znajomość i stosowanie telefonów alarmowych w różnych sytuacjach	Wychowawcy kl. I-III Nauczyciel techniki
	Realizacja programów profilaktycznych proponowanych przez instytucje wspomagające pracę szkoły. Nawiązywanie kontaktów z wykorzystaniem mediów (Internetu, telefonu komórkowego).	Nauczyciel informatyki
Bezpiecznie w szkole	Zapoznanie z procedurą próbnej ewakuacji. Udział w próbnej ewakuacji.	Wychowawcy
	Bezpieczne zajęcia i przerwy- zapoznanie z obowiązującymi w szkole regulaminami (Regulaminy pracowni, sali gimnastycznej, placu zabaw, szkoły, wycieczek, dyżurów, dyskotek i imprez szkolnych itp.) oraz respektowanie ich przestrzegania	Wychowawcy
	Żywe lekcje ze: strażakiem, policjantem, higienistką szkolną	Dyrektor, wychowawcy
	Zajęcia dydaktyczne – udzielanie pierwszej pomocy oraz zapoznanie z osobami wyznaczonymi do jej udzielania	Dyrektor, wychowawcy
	Pogadanki na temat poszanowania cudzej własności	Dyrektor, wychowawcy
	Zajęcia dydaktyczne dotyczące: <ul style="list-style-type: none"> – asertywności, – sposobów odreagowania stresu, – rozwiązywania konfliktów, – sposobów komunikowania się. 	Wychowawcy, dyrektor

Zapobieganie zachowaniom agresywnym wśród uczniów i patologiom społecznym	Projekcja i analiza filmu „Przemoc i agresja. Jak się porozumiewać?”	Opiekun świetlicy szkolnej
	Pedagogizacja rodziców ze wskazaniem odpowiedniej literatury	wychowawcy
	Przeprowadzenie ankiet wśród uczniów i rodziców	Dyrektor
	Obserwacje, ankiety, wywiady – rozpoznawanie oznak występowania dewiacji i patologii	Wychowawcy
	Poradnictwo terapeutyczno - pedagogiczne dla ofiar przemocy rówieśniczej i domowej	Wychowawcy, dyrektor
	Interwencje pedagogiczne i dyscyplinujące ze sprawcami przemocy	Wychowawcy, dyrektor

II. PRZECIWDZIAŁAMY NIEPOWODZENIOM

Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji - propozycje	Realizatorzy
Minimalizowanie negatywnych skutków niepowodzeń szkolnych	Diagnozowanie efektów pracy dydaktyczno-wychowawczej w celu wyłaniania uczniów znajdujących się w grupie ryzyka	Wychowawcy, nauczyciele
	Obserwacje uczniów – kierowanie na badania psychologiczno- pedagogiczne	Wychowawcy, nauczyciele
	Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęć świetlicy szkolnej i socjoterapeutycznej	Dyrektor
	Zajęcia warsztatowe – stres który motywuje i demotywuje do pracy, sposoby radzenia sobie ze stresem	Dyrektor, wychowawcy
	Promocja sukcesów oraz wzmacnianie pozytywnych zachowań poprzez ich prezentację całej społeczności szkolnej (apele szkolne)	Dyrektor, nauczyciele

III.DBAMY O ZDROWIE

Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji - propozycje	Realizatorzy
Zdrowy styl życia	Pogadanki i gazetki na temat: <ul style="list-style-type: none"> – codziennej higieny osobistej – wpływu hałasu na samopoczucie i choroby słuchu – higieny narządu wzroku podczas pracy na zajęciach, odrabiania lekcji, pracy przy komputerze, oglądania telewizji – unikania zachorowań na zakaźne choroby wirusowe – unikania zachorowań na choroby odzwierzęce 	Wychowawcy, nauczyciele
	Realizacja programów profilaktycznych proponowanych przez instytucje wspomagające pracę szkoły (Sanepid itp.) z zakresu: <ul style="list-style-type: none"> – higieny jamy ustnej – oparzeń – okresu dojrzewania 	Wychowawcy, Nauczyciele, Higienistka szkolna
	Organizowanie różnorodnych form aktywności fizycznej uczniów: wycieczki, zawody sportowe, gimnastyka korekcyjna, zajęcia pozalekcyjne	Dyrektor, Wychowawcy, nauczyciel wychowania fizycznego

Przeciwdziałanie otyłości u dzieci	Pogadanki, gazetki dla uczniów i rodziców na temat nawyków żywieniowych (rola drugiego śniadania, zapobieganie anoreksji, bulimii i otyłości)	Koordinator
	Udział uczniów w konkursach i akcjach profilaktycznych organizowanych przez instytucje wspierające szkołę: „Trzymaj formę”	
Dbamy o zdrowie psychiczne	<p>Poradnictwo, konsultacje indywidualne i grupowe dla rodziców z zakresu zdrowia psychicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umożliwianie rodzicom uzupełnienia wiedzy o rozwoju i potrzebach dziecka, – zapoznanie z zasadami funkcjonowania rodziny i tworzenia właściwych wzorów osobowych, – rozpoznawanie zaburzeń rozwoju psychicznego, sytuacji kryzysowych i problemów w okresie dorastania oraz dysfunkcji rodziny 	Dyrektor, wychowawcy

IV. CHRONIMY ŚRODOWISKO

Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji - propozycje	Realizatorzy
Uświadomienie konieczności dbania o środowisko	Pogadanki i gazetki na temat: <ul style="list-style-type: none"> – oszczędzania wody i energii, – segregacji odpadów i minimalizacji ich ilości, – źródeł energii odnawialnej, – wspólnej odpowiedzialności za czystość szkoły, klasopracowni, korytarzy i najbliższego otoczenia, – czystości i estetyki w miejscu zamieszkania 	Wychowawcy, nauczyciele
	Udział uczniów w konkursach o tematyce ekologicznej	Wychowawcy, nauczyciele przyrody
	Udział w akcjach ogólnopolskich	Wychowawcy, nauczyciele

V. PRZECIWDZIAŁAMY NAŁOGOM I UZALEŻNIENIOM

Zadania szczegółowe	Sposoby realizacji - propozycje	Realizatorzy
Szkola wolna od nałogów i uzależnień	Diagnozowanie skali i rodzaju uzależnień wśród uczniów	Dyrektor
	Zapoznanie z tematem uzależnienia od różnych środków psychoaktywnych (nikotyna, alkohol, narkotyki, dopalacze) <ul style="list-style-type: none"> – pozyskanie przez nauczycieli informacji znajdujących się na stronie internetowej: Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii <p>www.dopalaczeinfo.pl (strona informacyjna)</p> <p>www.kbpn.gov.pl/portal?id=826682 (przykładowy scenariusz spotkania z rodzicami)</p> <p>www.kbpn.gov.pl/portal?id=112271 (poradnik dla rodziców) Ośrodka Rozwoju Edukacji</p> <p>www.ore.edu.pl (informacje dla dyrektorów szkół i nauczycieli)</p> <p>www.bc.ore.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=186 (poradnik Profilaktyka uzależnień w szkole)</p> <ul style="list-style-type: none"> – spotkania dla rodziców i zajęcia dla uczniów na temat: <ul style="list-style-type: none"> • co to są dopalacze • środki, które mogą być dopalaczami • efekty działania, objawy • wstęp do nałogu 	Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna wychowawcy
	Organizowanie spotkań dla rodziców (z policjantem, psychologiem...)	Dyrektor, wychowawcy
	Udział uczniów w konkursach i akcjach profilaktycznych organizowanych przez instytucje wspierające szkołę: Kl. I - III - „Nie pal przy mnie proszę” Kl. IV – VI – „Znajdź właściwe rozwiązanie”	Wychowawcy, nauczyciele
Obchody „Dnia bez papierosa”	Wychowawcy	

FORMY MONITOROWANIA:

- ✓ analiza dokumentów (np. dzienniki zajęć, sprawozdania wychowawców)
- ✓ obserwacja
- ✓ wywiad z realizatorami, uczniami i rodzicami

EWALUACJA PROGRAMU:

Program poddawany będzie ewaluacji w roku szkolnym 2012/13.

FORMY EWALUACJI:

- ✓ ankieta (uczniowie, rodzice i realizatorzy)
- ✓ wywiad z realizatorami i uczniami
- ✓ analiza dokumentów